

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Впровадження ІКТ в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – одні з пріоритетних напрямів сучасної державної політики.

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання (системи комп'ютерного супроводу навчання).

Одне з найважливіших завдань школи – озброювати учнів знаннями і навичками використання сучасної комп'ютерної техніки та інформаційно-комунікаційними технологіями, готувати їх до життя в цифровому світі. Виконання цього соціального замовлення у сфері освіти покладене на шкільний курс інформатики. Інформатика сьогодні – один з небагатьох інноваційних і затребуваних предметів шкільної підготовки, який робить школу сучасною, наближає її до життя та запитів суспільства освоєння учнями сучасних інформаційних технологій.

Сучасне інформаційне суспільство ставить перед школою завдання підготовки випускників, здатних:

- гнучко адаптуватися у змінних життєвих ситуаціях, самостійно набуваючи необхідних знань;
- самостійно критично мислити;
- грамотно працювати з інформацією;
- бути комунікабельними;
- самостійно працювати над розвитком особистої моральності, інтелекту, культурного рівня.

Для цього необхідні перш за все можливості залучити кожного учня в активний пізнавальний процес, причому не процес пасивного оволодіння

знаннями, а активної пізнавальної діяльності кожного учня, застосування на практиці отриманих знань та чіткого усвідомлення де, яким чином і для яких цілей ці знання можуть бути застосовані. Це можливість працювати разом, у співробітництві при розв'язанні різноманітних проблем, виявляючи при цьому визначені комунікативні вміння, можливість вільного доступу до необхідної інформації з метою формування особистої незалежної, але аргументованої думки з тієї чи іншої проблеми, можливості її всебічного дослідження. Реалізація даної мети вимагає сучасних засобів навчання, різноманітних методичних та педагогічних систем та рішень.

Тому застосування інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у навчальному процесі на сучасному етапі стає життєвою потребою, оскільки ці технології дозволяють ускладнити зміст навчального матеріалу, збільшити обсяг теоретичного матеріалу, сприяють виконанню учнями індивідуальних завдань, упровадженню науково-дослідницької, пошукової, експериментальної, проектної діяльності, створюють умови для реалізації природних обдарувань особистості. Особливо важливим є те, що сучасні комп'ютерні технології в поєднанні з новітніми освітніми технологіями стають ефективними засобами розвитку мислення обдарованих учнів.

Зміст навчального курсу «Інформатика» спрямовано на оволодіння учнями методами і засобами інформаційних технологій розв'язування задач, формування навиків раціонального і вмотивованого використання комп'ютерів у своїй навчальній, а пізніше і професійній діяльності .

Але під час навчання виникає цілий ряд проблем, які пов'язані з низькою мотивацією навчальної діяльності, нерівномірністю загальної підготовки учнів .

Як зацікавити? Що зробити?

Досягнути цього можна лише чіткою організацією навчального процесу, створенням атмосфери доброзичливості на уроках, наданням кожному учневі можливості виявити своє «Я», відчувати власну значущість. Вивчаючи сучасні педагогічні теорії щодо організації навчального процесу, зокрема особистісно-орієнтованого навчання, я зацікавилася методом проектів.

Метод проектів – це система навчання, гнучка модель організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості, розвиток її можливостей у процесі створення нового продукту під контролем учителя.

Мій досвід роботи в школі показав, що в розвитку зацікавленості до предмета не можна покладатися тільки на зміст виучуваного матеріалу, уникаючи залучення учня до активної діяльності. А пробудити таке прагнення можна, запропонувавши цікаву і важливу проблему (саме метод проектів дозволяє перейти від засвоєння готових знань до їх усвідомленого набуття). Новизна підходу полягає в тому, що учням дається можливість самим конструювати зміст спілкування, починаючи з першого заняття роботи над проектом.

Метод проектів завжди орієнтовано на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну, групову, яку учні виконують у визначений термін.

Цей метод органічно поєднується з груповим підходом до навчання. Метод проектів завжди припускає розв'язування якоїсь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого, інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, технології, творчих областей.

Моє завдання, як учителя, полягає в тому щоб будувати свої уроки на основі потреб кожного учня, максимально забезпечити прояв активності, самостійності, розвивати ситуацію успіху, творчості, поважати інтереси кожного. Індивідуальні та групові проекти розвивають здібності учнів: пошукові, творчі.

Моя робота в процесі навчання інформатики направлена на конкретну ціль – сформувати в учнів знання та уміння з кожної теми шкільного курсу інформатики. Завдяки використанню методу проектів цієї цілі можна добитися на більш високому рівні. В процесі роботи над проектом учні мають стійку мотивацію до навчальної діяльності, відбувається процес закріплення отриманих навиків роботи над конкретною темою.

Я використовую метод проектів як творчу, індивідуальну чи групову діяльність учнів на протязі одного уроку, чи вивчення конкретної теми. Така робота формує навички самоосвіти учнів та складається із декількох етапів:

1. Планування. Саме на цьому етапі найчастіше використовуються Інтернет-ресурси, які на сьогоднішній день є чи не найповнішим і найдоступнішим джерелом для черпання матеріалу. Тут корисними можуть бути бібліотеки, електронні енциклопедії.

2. Етап прийняття рішень. На даному етапі учні працюють з добутою інформацією та проводять дослідження згідно зазначеного плану під пильним керівництвом з боку вчителя, за потреби вчитель може надавати консультації.

3. Виконання проекту. Під час виконання даного етапу основна роль належить комп'ютерним технологіям, оскільки результатом дослідження має бути публікація, презентація або веб-сторінка. Належна увага приділяється засобам створення мультимедійних комп'ютерних презентацій, текстового та графічного процесорів, табличного процесора, комп'ютерним програмам для створення публікацій і веб-сайтів.

4. Оцінка результатів. На даному етапі учні проводять колективний аналіз та дають свою оцінку виконаному дослідженню. Крім змістової компоненти важливе значення має естетичний вигляд поданого матеріалу.

5. Оцінка результатів. Цей етап один із найважливіших, оскільки остаточна оцінка залежить від якості подання та захисту проекту. Учні мають показати високий рівень оволодіння матеріалом, уміння працювати в команді, добре орієнтуватися і використовувати інформаційно-комунікаційні технології. Одним із видів подачі результатів може бути оформлення портфоліо проекту. Портфоліо проекту – це комплект інформаційних, дидактичних і методичних матеріалів до навчального проекту, розроблений з метою його ефективної організації та навчання.

Отже, слід зазначити, що проектна діяльність, реалізована засобами інформаційно-комунікаційних, Інтернет-технологій сприяє розвитку творчого мислення, навичок роботи з електронними ресурсами, комунікативних рис

характеру, розглядає важливі аспекти соціального проектування як одного з важливих напрямів життєвої практики учнів. При цьому зростає рівень самостійності учнів, уміння співпрацювати, бути відповідальним, приймати рішення.

Зокрема, використання методу проектів на уроках дозволяє створити на уроці дослідницьку, творчу атмосферу. При цьому кожен учень залучений до активного пізнавального процесу, в основі якого – співпраця. Школяр у процесі роботи над навчальним проектом осягає реальні процеси, об'єкти, проживає конкретні ситуації, залучається до проникнення вглиб явищ, процесів і конструювання нових об'єктів.

У методі проектів дуже важливо показати учням їх особисту зацікавленість в отриманні знань, які можуть і повинні стати їм у пригоді їм у житті. Щоб реалізувати цей принцип, необхідно розглядати проблему, взятую з реального життя, знайому і значущу для учня, проблему, для вирішення якої необхідно застосувати не тільки отримані знання, а й нові, які належить набути.

Під час роботи над проектами пропоную учням дотримуватися певних етапів. Робота над проектом цікава і водночас складна. Для її спрощення пропоную схему реалізації проекту зі змістом діяльності як вчителя, так і учня із зазначення кінцевого терміну підготовки кожного етапу.

Участь у проектах позитивно впливає на навчально-пізнавальну діяльність учнів, бо надає змогу підтримувати пізнавальний інтерес до тем, що вивчаються, у вигляді різних заохочень – можливості побачити результати своєї роботи, і усвідомлення того, що їх побачать інші.

Вона є самостійною, бо вимагає пошуку та творчого підходу до поставленої мети. Діяльність над проектами передбачає застосування творчо-пошукових методів навчання, що в свою чергу вимагає активності учнів в роботі.

Не менш важливу роль у здійсненні такої діяльності відіграє рівень комп'ютеризації школи. Кабінет «Інформатики» Буринської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №1, один із найбільш оснащених комп'ютерною технікою.

Отже, слід зазначити, що проектна діяльність, реалізована засобами інформаційно-комунікаційних, Інтернет - технологій сприяє:

1. Формуванню та відпрацюванню :

- навичок збору, систематизації та аналізу інформації;
- навичок публічного виступу;
- вміння подати інформацію в естетичному вигляді;
- вміння висловлювати свої думки та доводити свої ідеї;
- вміння працювати в групах;
- вміння працювати самостійно, робити вибір, приймати рішення.

2. Розширенню та поглибленню знань з різних предметних областей.

3. Підвищенню рівня інформаційної культури.

4. Більш досконало вивчають ту комп'ютерну програму, в якій створюється проект.

5. Учень має можливість здійснити свої творчі задуми.

6. Стосунки з учителем переходять на рівень співпраці.

7. Підвищенню самооцінки тих учнів, які з тих чи інших причин вважали себе неуспішними.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології – це цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів.